

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Omnes haeretici inde se perdiderunt, quod S. Scripturam ad suum
sensum interpretari conati sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

fundamenta sua inædificavit, & ex earum ruderibus muros suos fabricavit; Triste profecto tanti furoris & rabiei monumentum. Itaque hic liber ante oculos ponet ordinem, architecturam & poliriam Ecclesiæ Calvinisticæ jam ad summum gradum perductæ, Tempia ejus, Conciones, Sacramenta, Consistoria, officia Ministrorum, Seniorum, Diaconorum & Superintendentium. Quo fiet, ut veteris Ecclesiæ pulchritudo, majestas & magnitudo tanto evadat conspectior, collata ad novæ hujus deformitatem, humilitatem, & utilitatem. Quod si, dum in hoc argumento verfor, falcem, quod ajunt, immitto in alienam segetem, ad demetenda stirpis zizania, quæ Hæresis in pulcherrimos Ecclesiæ campos copiose conjecit, quis id carpet? Si dubia quædam moveo ab eadem hæresi ad turbandam domus Dei unitatem excitata, quæ est cur eo nomine reprehendar? Consilio certo id facio: Nam quemadmodum Synagogæ Hæreticorum scriptores historis suis fabulosis capita quædam in Religione controversa passim imperferunt, ut Lector una cum narrationibus ipsorum, doctrinæ, quam illi propinant, facilius percipiat gustum: ita mihi quoque hoc propositum fuit, ut Lector, dum historiam legit Hæreseos, simul agnoscat fallacem doctrinam erraticorum illorum, spirituum, inquam, malitiosorum & fraudulentorum, quos hæresis produxit: eademque opera intelligat imprudentiam, ne dicam stuporem & insaniam miserorum illorum, qui capi se & in castes induci sunt passi dulci eorum cantu, qui primi eos aggressi sunt, eo ipso ostendentes, quemadmodum ii, qui minimo quoque auræ afflatu frigescunt, parum firmæ sunt valitudinis, ita infirmam quoque admodum fuisse fidem ipsorum, & conscientiam maligno aliquo spiritu exagitatam, propterea quod relicta magna illa & regia via Ecclesiæ, in deserta atque avia loca sese contulerunt. Nec tamen tanta utar in hac tractatione, subtilitate, quin ii, quibus præcipue mea elaborata sunt scripta, ad novæ istius Theologiæ fundum & interiora ejusdem adyta queant penetrare, semperque veritatis aliquo radio collustrari.

(***)

SCRIPTURAM SOLAM, ID EST, NOVAS hominum privatorum interpretationes, omnium hæreseon esse fundamentum.

CAPUT SECUNDUM.

ARGUMENTUM.

- I. Omnes hæretici inde se perdidit, quod S. Scripturam ad sui sensum interpretari conati sunt.
- II. Quodnam posuerit Calvinus doctrina sua fundamentum.
- III. Hæretici quod volunt in Scripturis venantur.
- IV. Primitiva Ecclesia in ipso statim ortu extincta ac perditâ fuisse, si Calvinus regulam voluisset sequi.
- V. Sola S. Scriptura littera non facit Christianum.
- VI. Antiquitatis respectus firmissimum semper fuit Ecclesiæ munimentum.
- VII. Quomodo humana traditiones ab Ecclesiæ traditionibus distinguenda sint.

EX præcedentibus libris didicistis, omnibus istis hæreticis, qui Germaniam, Galliam & Belgium infestarunt (astutiores illos dico) nihil in ore esse, nisi Scripturam, nihil eos velle credere, nisi Scriptura continetur, ex Scriptura formare omnes suas chimæras & nugas, ex Scriptura suam sibi quemque Religionem suo arbitratu fingere, Scripturam in omnes sensus, non aliter ac mollem ceram in omnes figuras, variare. Idem fecerunt omnes illorum antecessores, inde à Patriarcha illorum Simone, qui semper magistralē quandā auctoritatem in Scripturam sibi arrogarunt. Nam quemadmodum ex iisdem floribus aranea venenum, apis vero mel exsugit: eadem plane ratione ex Scripturæ sacris locis, unde tot sanctas divinasque meditationes sancti Patres exculpserunt, isti mille errores, mille opinionum monstra hausserunt. Sic ex eadem Scriptura & salus proficiscitur, & perditio: quemadmodum Poëtæ non sine mysterio fabulantur, sanguinem Gorgonis, qui ex dextri lateris venis profuebat, omnis generis morbos sanasse, sinistri vero lateris sanguinem perniciosum fuisse & lethalem. Quapropter non sine causa dixit Lutherus, Scripturam esse librum Hæreticorum, & solem oculis etiam maxime lippia-

lippientibus aspectabilem : & quemadmodum nullum sit vitium , cuius non aliquis reperitur patronus , ita nullum esse hæreticum , qui non locum aliquem Scripturæ ad suum particularem sensum detorquere possit. Nam ut in hydropico siti enecto , quidquid alimenti ingeritur , in aquosam substantiam convertitur , atque ita aqua , quæ rerum omnium , Pindaro teste , est præstantissima , illi nihilominus est mortifera , & morbum ejus nutrit : ita quidquid in Scriptura hæreticus legit , eo venæ illius instantur atque intumescunt , vincula vitæ ipsius & continentia dissolvuntur , harmonia qua corpori Ecclesiæ unitus fuerat , dissipatur atque evanescit , tandemque ipse à gremio Matris suæ avulsus , eo magis marcescit hæcescitque , quo plus peregrini hujus cibi assumit , qui in æternam mortem tandem illum dat præcipitem. Muncerus , quamvis Anabaptista , Prophetam se esse ex Scriptura probabat. David Georgius homo proflus diabolicus , ex Scriptura , se Messiam esse asserbat. Carolstadius ex Scriptura revelationes suas confirmabat , ut & Zvinglius somnia sua & visiones nocturnas ex eadem Scriptura demonstrabat. Sathanas ipse cum Deo contendens , Scriptura usus est. Quid igitur metuis inquit Chrysostomus hæretico Scripturam allegante ? Sapenumero , inquit Athanasius in vita S. Antonii , maligni spiritus exaudiuntur concentu harmonico psalentes , & sacras Scripturas impuro oro concinentes : nec raro , dum nos legimus , referre audiuntur extremas voces , tamquam Echo. Diabolus quoties cum Luthero conferret , Scripturam allegabat , ut scriptum est à me post ipsum , libro primo. Denique semper Scriptura fuit aërea , in qua omnes hæretici hæreseos suæ fundamenta jecerunt : & pulvinar , quo caput suum reclinarunt : & veteres ac læteri centenos , quibus nuditatem suam tegere semper conati sunt. Hæc illis ludus veluti est gladiatorius , hæc campus prælii , hæc circus , ubi sese exercent ; hæc theatrum est , ubi dramata , vel potius tragœdias suas exhibent : quamvis nec magisterium aut assequuti gladiatorum , nec jus habeant armorum , nec ab Athletarum collegio agnoscantur , nec personam , quam sustinent , digne sciant representare , nec denique in ulla harum functionum eam , qua opus est , auctoritatem à legitimo Magistratu obtinuerint. Scriptura nihilominus

fidem illis facit , & tutos præstat inter homines , sine cujus auctoritate ejeti fuissent , tamquam missi à diabolo. Et ut nullum est periculosius venenum eo quod saccharo obrectum est , eo quod avidius deglutiatur , & postea difficilius ejiciatur : ita nullus æque est error noxius , ac is , cui verbum Dei prætextitur , quo multi per simplicitatem suam capiuntur , non secus ac aves , quæ dum cibum querunt , mortem inveniunt inter arbusa & dumeta arte aucipis concinnata , plena laqueis & visco.

II. Calvinus qui Lutheri doctrinæ suam quam maxime , quamvis varie confirmavit , licet (quo erat animo elato) profiteri noluerit , se quidquam illi debere , hanc Maximam sive Regulam quasi in limine putatitiæ suæ Ecclesiæ collocavit. *Scripturam solam esse judicem controversarum Religionum , nec alio opus esse.* Hac regula se secutum , an credere debeat Symbolo Sancti Athanasii , professus est in Synodo Lausannensi , teste P. Carolo , qui interfuit. Eandem esse sui ipsius interpretem ; insignem fieri Deo injuriam , si dicamus , Scripturam , quam ipse nobis reliquit , obscuram esse. Et hoc est quod movit discipulum ipsius dilectum , quem tamquam alterum Joannem , sine fere fovit , Bernardinum Ochinum , postea , ut exposui libro quarto , Arrianismum amplexum , ut hanc pronunciarer sententiam : *Sacræ literæ , inquit , in se sunt proflus perspicua , in iis maxime , quæ sunt ad salutem necessaria.* Quod si non exstat in illis diserte dogma Trinitatis , ad credendum illud nemo obligatur. Non enim nisi illud teneatur credere , quod clare est in Scriptura explicatum Nimirum oblitus erat hic Gallorum Pseudoapostolus , se alio loco stultos excerebratos appellasse eos , qui se putant intelligere Scripturas. Ecce qui dicat in secundam ad Timotheum : *Per hoc , inquit , retunditur arrogantia quorundam insensatorum , qui se gloriantur non indigere Doctore , eo quod sufficiat solius Scripturæ lectio.* Nam qui muta Scriptura contentus auxilium vivæ vocis aspernatur , experietur quam sit malum , constitutum à Deo & Christo discendi medium contemnere. En quomodo in omnes sensus eam torqueat , modo facilem faciens tractabilemque & mox rursus obscuram & tractatu difficilem. Si non posset , inquit Tertullianus , perperam intelligi Scriptura , nulla foret hæresis. Facilis est , inquit Simplex igitur fuit atque rudis Augustinus , dicens , Deum eam obscurasse